



**Program Wychowawczo-Profilaktyczny
Zespołu Szkół Społecznego Towarzystwa Oświatowego Słupsku
na rok szkolny 2023/2024**

*„Głównym celem edukacji w szkołach
powinno być tworzenie mężczyzn i kobiet
zdolnych do robienia nowych rzeczy,
a nie powtarzanie tego, co zrobiły inne pokolenia.”*

J. Piaget

Spis treści:

- 1. Podstawa prawna**
- 2. Wstęp**
- 3. Misja i wizja Społecznego Towarzystwa Oświatowego**
- 4. Uczestnicy programu wychowawczo- profilaktycznego i ich zadania.**
- 5. Diagnoza sytuacji wychowawczej środowiska szkolnego.**
- 6. Zadania i cele ogólne programu.**
- 7. Ewaluacja programu**

1. Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 2215 ze zm.).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) - art. 26.
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 700 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2023/24.
- Statut Zespołu Szkół STO w Słupsku
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. z 2022 r., poz. 645)

Przy opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły uwzględniono:

- dotychczasowe doświadczenia szkoły,
 - zebrane od rodziców, uczniów i nauczycieli propozycje dotyczące głównych problemów wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku,
 - monitorowanie sytuacji wychowawczej, zagrożeń uzależnieniami w szkole i środowisku, przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania.
 - kierunki realizacji polityki oświatowej Państwa w roku szkolnym 2023/2024 tj.:
1. Kontynuacja działań na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, w tym wsparcie powrotu do szkół języka łacińskiego jako drugiego języka obcego.
 2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.
 3. Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego.
 4. Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.
 5. Rozwój kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy w partnerstwie z przedstawicielami branż.
 6. Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.
 7. Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
 8. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.

9. Rozwijanie umiejętności uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
10. Wspieranie rozwoju nauki języka polskiego i oświaty polskiej za granicą oraz tworzenie stabilnych warunków do nauczania języka polskiego za granicą przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą oraz beneficjentów przedsięwzięć i programów ustanowionych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

2. Wstęp

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Zespołu Szkół Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Słupsku opiera się nie tylko na systematycznym egzekwowaniu prawa szkolnego, ale również na budowaniu właściwych relacji wszystkich pracowników szkoły z uczniami oraz ich rodzicami. Istotą działań wychowawczych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej. Placówka zapewnia każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotowuje go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich. W pracy wychowawczej kieruje się zasadami zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także wskazaniami zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencji Prawach Dziecka.

Wychowując, respektujemy uniwersalny system wartości, który wpisany jest w zasady etyki, tak aby niezależnie od wyznania, kształcenie i wychowanie służyło rozwijaniu u dzieci i młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. W praktykach wychowawczych szkoła kieruje się zasadami takimi jak: solidarność, demokracja, tolerancja, sprawiedliwość i wolność. Dbając o pełny rozwój osobowy młodego człowieka w pracy wychowawczej, uznajemy podmiotowość ucznia, jego godność, wolność, niepowtarzalność oraz określone prawa i obowiązki.

Program wychowawczo – profilaktyczny szkoły jest w pełni kompatybilny ze szkolnym zestawem programów nauczania, określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców oraz nauczycieli. Profilaktyka i wychowanie są procesami różniącymi się od siebie celem działań, jednak są ze sobą ściśle powiązane i posiadają wspólny obszar.

3. Misja i wizja Społecznego Towarzystwa Oświatowego

Celem szkoły jest integracja działań wychowawczych rodziny i szkoły wokół wartości moralnych, wychowania prorodzinnego i poszanowania praw dziecka. Planowane działania na rzecz wszechstronnego rozwoju intelektualnego młodzieży, kształtowania u nich dążenia do permanentnego uczenia się i postawy otwartości na potrzeby innych, demokratyzacji życia wewnątrzszkolnego. Nasza szkoła jest otwarta na ucznia, jego potrzeby i możliwości. Zwiększając szanse edukacyjne wszystkich osób uczących się poprzez zapewnienie im warunków do rozwijania indywidualnego potencjału, umożliwiając pełne włączenie w życie społeczne. Szkoła zapewnia każdemu uczniowi warunki do rozwoju i pełnego uczestnictwa w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym.

Jesteśmy miejscem, gdzie uczniowie, nauczyciele i rodzice tworzą społeczność dynamicznie funkcjonującą, w której uczeń harmonijnie i wszechstronnie rozwija się, by stać się człowiekiem dojrzałym społecznie, odpowiedzialnym, uczciwym, pracowitym i obdarzonym poczuciem własnej wartości.

Podstawą naszych oddziaływań wychowawczych jest rzetelne zdobywanie, pogłębianie i przekazywanie wiedzy przydatnej uczniom w ich codziennym życiu i w pełnieniu różnych odpowiedzialnych ról w społeczeństwie. Respektujemy prawo każdego człowieka, niezależnie od jego pochodzenia, płci, wyznania itd. Dbamy o tradycje szkoły, rodziny, środowiska lokalnego i narodu. Pielęgnowujemy umiejętności i dbamy o swobodę w wyrażaniu swoich emocji i poglądów. Uwrażliwiamy na uczucia innych ludzi. Prezentowana przez wszystkich pracowników szkoły postawa kultury i wzajemnego szacunku stanowi przykład dla zachowań uczniów.

4. Uczestnicy programu wychowawczo-profilaktycznego i ich zadania

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu.

Zadania kierownictwa szkoły:

- wspieranie doskonalących się nauczycieli,
- sprzyjanie opartym na wzajemnym szacunku relacjom między nauczycielami i uczniami,
- sprzyjanie pozytywnym relacjom w środowisku uczniowskim,

- motywowanie uczniów do aktywnego udziału w działaniach wychowawczych i profilaktycznych oraz wspieranie swoim autorytetem inicjatyw z tego zakresu w środowisku szkolnym.

Zadania rodziców uczniów:

- współpraca ze szkołą w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych,
- dobrowolne angażowanie się w przedsięwzięcia wychowawcze i profilaktyczne proponowane przez szkołę,
- znajomość i akceptacja programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
- wspieranie dziecka w jego poczynaniach i zapewnienie mu poczucie bezpieczeństwa.

Zadania wychowawcy klasy:

- dbanie o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie,
- wspieranie rozwoju uczniów i ich usamodzielniania się,
- koordynowanie pracy wychowawczo-profilaktycznej w zespole klasowym.
- dokonanie rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia,
- podejmowanie działań w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów,
- wnioskowanie o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- informowanie rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- integrowanie i kierowanie zespołem klasowym,
- wykorzystanie potencjału grupy do wspierania jej członków, ocenianie zachowania uczniów,
- wdrażanie do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorowanie realizacji obowiązku szkolnego,
- promocja osiągnięć klasy i pojedynczych uczniów,
- współdziałanie z nauczycielami uczącymi w klasie,
- współpraca z rodzicami; włączanie rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy,
- współpraca z dyrekcją szkoły, pedagogiem, psychologiem i pielęgniarką,

- współdziałanie z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądami rodzinnymi itp.

Zadania nauczyciela:

- oddziaływanie wychowawcze na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych,
- odpowiadanie za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjść i wyjazdów szkolnych,
- udzielanie pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informowanie (rodziców, wychowawcy) o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach,
- wspieranie swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwoju psychofizycznego uczniów, ich zdolności i zainteresowań,
- inspirowanie uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności,
- kształcenie i wychowanie dzieci w duchu patriotyzmu,
- reagowanie na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań,
- współtworzenie atmosfery życzliwości i zrozumienia, budzenie szacunku swoją wiedzą, kompetencją i postawą,
- realizacja treści i celów programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Zadania uczniów i Rady Uczniów:

- współorganizowanie imprez i akcji szkolnych,
- akceptacja innych uczniów i poszanowanie ich praw,
- współtworzenie społeczności szkolnej i wykorzystanie swoich praw do samorządności,
- kierowanie swoim rozwojem i stawanie się coraz bardziej samodzielnym,
- prowadzenie zdrowego trybu życia i dbałość o swoje środowisko,
- wykazanie szacunku do kultury, języka i tradycji narodowej.

5. Diagnoza sytuacji wychowawczej środowiska szkolnego.

Analizy problemów występujących w naszej szkole dokonaliśmy na podstawie:

1) rozmów indywidualnych i wywiadów prowadzonych z uczniami, ich rodzicami i nauczycielami, bieżących obserwacji zachowań uczniów na lekcjach, podczas przerw,

a także na wycieczkach oraz imprezach pozaszkolnych, analizy sukcesów i niepowodzeń szkolnych dokonywanej systematycznie podczas roku szkolnego,

2) analizy dokumentacji dotyczącej diagnozowania, monitorowania oraz podejmowania interwencji wychowawczej, którą stanowią: dzienniki lekcyjne w tym uwagi skierowane pod adresem uczniów, wnioski z nadzoru pedagogicznego, dokumentacja pedagoga i psychologa, notatki służbowe,

3) informacji uzyskanych od pracowników instytucji współpracujących ze szkołą.

Analiza informacji dotyczącej sytuacji wychowawczej w szkole pozwoliła wyodrębnić podstawowe problemy występujące w szkole:

- naruszanie przez uczniów dyscypliny szkolnej,
- brak szacunku do rówieśników, pracowników szkoły,
- podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych,
- niskie poczucie własnej wartości,
- uzależnienie od Internetu i telefonów komórkowych,
- niedostateczne zaangażowanie części rodziców w codzienne sprawy swoich dzieci;
- brak znajomości i przestrzegania zasad dobrego wychowania.

Wnioski z nadzoru pedagogicznego:

- nauczyciele trafnie identyfikują uczniów wymagających pomocy pedagogiczno-psychologicznej, kierują ucznia do specjalistów, współpracują w realizacji zaleceń,
- program wychowawczo-profilaktyczny powinien skupiać się na treściach uniwersalnych, ważnych dla wszystkich stron.

6. Zadania i cele ogólne programu.

Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych;
- psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw prospołecznych w sytuacji kryzysowej.
- aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- dostosowanie wymagań edukacyjnych, warunków nauki i organizacji kształcenia do potrzeb i możliwości każdego ucznia,
- budowanie poczucia bezpieczeństwa w szkole,
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- integracja społeczności klasowej i szkolnej,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,

- nauczanie bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego,
- bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie agresji i przemocy rówieśniczej,
- wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem,
- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych,
- wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych nawyków w czynieniu dobra.

7. Ewaluacja programu

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,

- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktyczno-Wychowawczego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.